YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
28 päivänä huhtikuuta 1998 *

Asiassa C-306/96,

jonka Cour d'appel de Versailles (Ranska) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Javico International ja Javico AG

vastaan

Yves Saint Laurent Parfums SA (YSLP)

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann ja R. Schintgen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann ja L. Sevón,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: G. Tesauro,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Javico International ja Javico AG, edustajanaan asianajaja Franck Berthault, Pariisi,

— Yves Saint Laurent Parfums SA (YSLP), edustajinaan asianajajat Dominique Voillemot ja Antoine Choffel, Pariisi,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen pääneuvonantaja Guiliano Marenco ja oikeudellisessa yksikössä toimiva kansallinen virkamies Guy Charrier,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Javico Internationalin ja Javico AG:n, edustajanaan asianajaja Franck Berthault, Yves Saint Laurent Parfums SA:n, edustajinaan asianajajat Dominique Voillemot ja Antoine Choffel, Ranskan hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston tehtävään määrätty Régine Loosli-Surrans, ja komission, asiamiehinään Giuliano Marenco ja Guy Charrier, 17.9.1997 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.11.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Cour d'appel de Versailles on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 8.9.1995 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 23.9.1996, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tulkinnasta, jotta se voisi arvioida sellaisen sopimuksen pätevyyttä, joka sisältää velvoitteen viedä ylellisyyskosmetiikkatuotteita yhteisön ulkopuolisiin maihin sekä kiellon tuoda kyseisiä tuotteita takaisin yhteisöön ja myydä niitä siellä.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa Yves Saint Laurent Parfums SA (jäljempänä YSLP) on nostanut Javico Internationalia ja Javico AG:tä (yhdessä jäljempänä Javico) vastaan kanteen, jossa vaaditaan toteamaan, että nämä ovat rikkoneet sopimusvelvoitteitaan ja että osapuolten välisen kahden sopimuksen purkaminen on perusteltua, ja jossa vaaditaan hyväksymään kantajan sopimusperusteisen korvauksen ja vahingonkorvauksen maksamista koskeva vaatimus.

3 YSLP:llä oli sen tuotteiden valikoivaa jakelua yhteisössä koskeva poikkeuslupa [ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta 16 päivänä joulukuuta 1991 tehty komission päätös 92/33/ETY (IV/33.242 — Yves Saint Laurent Parfums)(EYVL 1992, L 12, s. 24)], jonka tärkeimpien määräysten lainmukaisuus on todettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-19/92, Leclerc vastaan komissio, 12.12.1996 antamassa tuomiossa (Kok. 1996, s. II-1851).

4 YSLP ja Javico International, jonka kotipaikka on Saksassa mutta joka ei kuulu YSLP:n Euroopan yhteisön sisällä toimivaan valikoivaan jakeluverkostoon, tekivät 5.2. ja 6.5.1992 kaksi sopimusta YSLP:n tuotteiden jakelusta; toinen sopimuksista koski Venäjää ja Ukrainaa ja toinen Sloveniaa.

5 Venäjää ja Ukrainaa koskevassa jakelusopimuksessa sovitaan seuraavaa:

"1. Tuotteemme on tarkoitettu myytäviksi ainoastaan Venäjän tasavallan ja Ukrainan tasavallan alueilla.

Tuotteita ei missään tapauksessa saa viedä pois Venäjän tasavallan ja Ukrainan tasavallan alueilta.

2. Yhtiönne lupaa ja takaa, että tuotteiden lopullinen määränpää on Venäjän tasavallan ja Ukrainan tasavallan alueilla ja että myytte tuotteita vain Venäjän tasavallan ja Ukrainan tasavallan alueilla sijaitseville kauppiaille. Yhtiönne on näin ollen toimitettava Venäjän tasavallan ja Ukrainan tasavallan alueilla sijaitsevien tuotteiden jakelupisteiden osoitteet samoin kuin yksityiskohtaiset tiedot tuotteista jakelupisteittäin meille."

6 Sloveniaa koskevassa jakelusopimuksessa sovitaan seuraavaa:

"Tuotteiden jakelun korkean laadun suojelemiseksi muissa maailman maissa jakeluyritys sitoutuu olemaan myymättä tuotteita alueen ulkopuolelle tai alueella toimiville jälleenmyyjille, joita ei ole hyväksytty."

7 Pian kyseisten sopimusten tekemisen jälkeen YSLP totesi, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Belgiassa ja Alankomaissa oli liikkeellä Javicolle myytyjä tuotteita, jotka olisi pitänyt myydä Venäjällä, Ukrainassa ja Sloveniassa. YSLP purki tämän johdosta sopimukset ja saattoi asian Tribunal de commerce de Nanterren käsiteltäväksi, joka 21.10.1994 antamassaan tuomiossa totesi kahden sopimuksen purkamisen perustelluksi ja hyväksyi YSLP:n vaatimuksen sopimusperusteisen korvauksen ja vahingonkorvauksen maksamisesta.

8 Javico haki muutosta tähän tuomioon Cour d'appel de Versailles'lta, joka katsoi, että kyseisen jakelusopimuksen ehtojen pätevyyttä oli arvioitava perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan nojalla, vaikka valittajat olivat väittäneet, että nämä ehdot olivat mitättömiä perustamissopimuksen 85 artiklan 2 kohdan nojalla.

9 Cour d'appel de Versailles päätti näissä olosuhteissa lykätä asian ratkaisua ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Kun Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitseva yritys (tavarantoimittaja) antaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle toiselle yritykselle (jakeluyritys) tehtäväksi tuotteidensa jakelun unionin ulkopuolella sijaitsevalla alueella, onko Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että siinä kielletään ottamasta mainittuun sopimukseen sellaisia ehtoja, joilla jakeluyritystä kielletään kokonaan myymästä tuotteita muualla kuin sopimusalueella eli joilla siis kielletään kaikki unionissa tapahtuva myynti eli tuotteiden myynti siellä suoraan ja niiden tuonti sopimusalueelta takaisin?

2. Siinä tapauksessa, että edellä mainitussa 85 artiklan 1 kohdassa kiellettäisiin tällaiset sopimusehdot, onko tätä määräystä tulkittava niin, ettei sitä voitaisi soveltaa silloin, kun tavarantoimittaja hoitaa muuten tuotteidensa jakelun unionin alueella sellaisen valikoivan jakeluverkoston kautta, jota koskee tämän artiklan 3 kohdan nojalla tehty poikkeuslupapäätös?"

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

10 Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy, onko se, että johonkin jäsenvaltioon sijoittautunut tavarantoimittaja kieltää toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelta jakeluyritykseltä, jonka tehtäväksi se antaa tuotteidensa jakelun yhteisön ulkopuolella olevalla alueella, kokonaan tuotteen myynnin muualla kuin sopimusalueella, mukaan lukien yhteisön alueella, eli tuotteiden myynnin suoraan ja niiden tuonnin takaisin sopimusalueelta, ristiriidassa perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan kanssa.

11 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. erityisesti asia 56/65, Société Technique Minière, tuomio 30.6.1966, Kok. 1966, s. 337; Kok. Ep. I, s. 251 ja yhdistetyt asiat 56/64 ja 58/64, Consten ja Grundig v. komissio, tuomio 13.7.1966, Kok. 1966, s. 429; Kok. Ep. I, s. 275) tuotanto- tai jakeluketjun eri vaiheessa olevien toimijoiden väliset sopimukset voivat kuulua perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalaan.

12 Sen ratkaisemiseksi, kuuluvatko YSLP:n ja Javicon välisten sopimusten kaltaiset sopimukset tässä määräyksessä mainitun kiellon soveltamisalaan, on tutkittava, onko sopimuksista seuraavan toimituskiellon tarkoituksena rajoittaa tuntuvasti kilpailua yhteismarkkinoilla tai seuraako siitä, että kilpailu rajoittuu tuntuvasti yhteismarkkinoilla, ja onko kyseinen toimituskielto omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

13 Tältä osin on korostettava, että yhteisöjen tuomioistuimella on jo niiden sopimusten osalta, jotka on tarkoitettu sovellettaviksi yhteisön alueella, ollut tilaisuus katsoa, että sopimus, jolla on tarkoitus poistaa jälleenmyyjältä asiakkaidensa valintaa koskeva kaupallinen vapaus, kun siinä asetetaan jälleenmyyjälle velvollisuus myydä vain sopimusalueella sijaitseville asiakkaille, rajoittaa kilpailua perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla (ks. vastaavasti asia 86/82, Hasselblad v. komissio, tuomio 21.2.1984, Kok. 1984, s. 883, 46 kohta ja asia C-70/93, Bayerische Motorenwerke, tuomio 24.10.1995, Kok. 1995, s. I-3439, 19 ja 21 kohta).

14 Yhteisöjen tuomioistuin on myös katsonut, että sopimuksella, jossa asetetaan jälleenmyyjälle velvollisuus olla myymättä sopimustuotteita sopimusalueen ulkopuolella, on tarkoitus estää rinnakkaistuonti yhteisön alueelle ja rajoittaa näin kilpailua yhteismarkkinoilla (ks. vastaavasti asia C-279/87, Tipp-Ex v. komissio, tuomio 8.2.1990, Kok. 1990, s. I-261, 22 kohta, julkaistu lyhennelmänä). Tällaiset ehdot, jotka sisältyvät yhteisön sisällä tapahtuvaa jakelua koskeviin sopimuksiin, ovat siis jo luonteensa puolesta kilpailun rajoituksia (ks. asia 19/77, Miller v. komissio, tuomio 1.2.1978, Kok. 1978, s. 131, 7 kohta).

15 Kilpailua rajoittavaa käyttäytymistä voidaan perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan nojalla kuitenkin sanktioida vain, jos se lisäksi on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

16 Jotta päätös, sopimus tai menettelytapa on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, on oltava nähtävissä riittävällä todennäköisyydellä ja kaikkien asiaan vaikuttavien oikeudellisten ja tosiasiallisten seikkojen perusteella, että niillä voi tosiasiallisesti tai mahdollisesti olla välillistä tai välitöntä vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tavalla, joka voisi haitata jäsenvaltioiden välisten yhtenäismarkkinoiden toteuttamista. Tämän lisäksi vaaditaan, ettei tämä vaikutus ole vähäistä (asia 5/69, Völk, tuomio 9.7.1969, Kok. 1969, s. 295, 5 kohta; Kok. Ep. I, s. 407).

17 Sitä vaikutusta, joka sopimuksella voi olla jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, on arvioitava ottaen erityisesti huomioon osapuolten asema ja merkitys kyseisten tuotteiden markkinoilla (asia 99/79, Lancôme ja Cosparfrance Nederland, tuomio 10.7.1980, Kok. 1980, s. 2511, 24 kohta). Niinpä sopimus, jossa sovitaan ehdottomasta aluesuojasta, ei kuulu perustamissopimuksen 85 artiklan kiellon soveltamisalaan, jos se vaikuttaa markkinoihin ainoastaan merkityksettömällä tavalla siksi, että osapuolten asema kyseisten tuotteiden markkinoilla on heikko (yhdistetyt asiat 100/80—103/80, Musique diffusion française ym. v. komissio, tuomio 7.6.1983, Kok. 1983, s. 1825, 85 kohta).

18 On siis tarkasteltava, missä määrin edellä esitetyt seikat soveltuvat myös kansallisen tuomioistuimen käsiteltävinä olevien riidanalaisten sopimusten kaltaisiin sopimuksiin, jotka on tarkoitettu sovellettaviksi yhteisön ulkopuolisella alueella.

19 Tältä osin on tärkeää korostaa, että tällaisissa sopimuksissa olevia, ennakkoratkaisukysymyksessä mainittujen sopimusehtojen kaltaisia ehtoja on tulkittava siten, ettei niillä ole tarkoitus estää sopimustuotteiden rinnakkaistuontia eikä markkinoille saattamista yhteisön alueella, vaan niillä on tarkoitus taata tuottajalle se, että sen tuotteet saavuttavat jalansijaa yhteisön ulkopuolella sijaitsevilla markkinoilla, sillä että sopimustuotteita myydään riittävän suuri määrä näillä markkinoilla. Tätä tulkintaa tukee se seikka, että pääasiassa kyseessä olevissa sopimuksissa sovittu kielto myydä sopimusalueen ulkopuolelle koskee myös muita yhteisön ulkopuolisia maita.

20 Tästä seuraa, että sopimuksella, jossa jälleenmyyjä antaa tuottajalle sitoumuksen siitä, että se myy sopimustuotteita yhteisön ulkopuolella sijaitsevilla markkinoilla, ei voida katsoa olevan tarkoituksena rajoittaa tuntuvasti kilpailua yhteismarkkinoilla eikä sen voida katsoa sellaisenaan olevan omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

21 Pääasiassa kyseessä olevat sopimukset, siltä osin kuin niissä kielletään jälleenmyyjänä toimivaa Javicoa myymästä sopimustuotetta sille myönnetyn sopimusalueen ulkopuolella, eivät näin ollen ole sopimuksia, jotka jo luonteensa takia olisivat kiellettyjä perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan nojalla. Myöskään ne pääasiassa kyseessä olevien sopimusten ehdot, joissa kielletään suora myynti yhteisön alueella samoin kuin sopimustuotteen tuonti takaisin yhteisöön, eivät voi luonteensa takia olla perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan vastaisia.

22 Vaikka kyseisten sopimusten riidanalaisilla ehdoilla ei sellaisenaan ole tarkoitus estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on kuitenkin varmistaa,

ettei niistä seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy. Näiden sopimusten vaikutusten arvioimiseksi on tarpeen ottaa huomioon se taloudellinen ja oikeudellinen yhteys, johon ne kuuluvat (ks. asia C-393/92, Almelo ym., tuomio 27.4.1994, Kok. 1994, s. I-1477, 37 kohta) ja erityisesti se seikka, että YSLP on ottanut yhteisön alueella käyttöön valikoivan jakelujärjestelmän, jolle on myönnetty poikkeuslupa.

23 Tältä osin on ensin tarkasteltava, onko kyseisten tuotteiden yhteisömarkkinoille tyypillistä oligopolistinen rakenne, jonka johdosta yhteisössä on näiden tuotteiden jakeluverkostossa vain vähän kilpailua.

24 Tämän jälkeen on tarkasteltava, onko sopimustuotteiden osalta yhteisössä käytettyjen hintojen ja yhteisön ulkopuolella käytettyjen hintojen välillä huomattava ero. Tällaisella erolla ei kuitenkaan ole vaikutusta kilpailun kannalta, jos se poistuu tullien, kuljetuskustannusten ja muiden sellaisten kustannusten seurauksena, jotka aiheutuvat tuotteen viennistä yhteisön ulkopuoliseen maahan ja sitä seuraavasta tuotteen tuonnista takaisin yhteisöön.

25 Jos tästä tarkastelusta ilmenisi, että kyseisten sopimusten riidanalaisista ehdoista seuraa, että kilpailu rajoittuu perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, olisi lisäksi tarkasteltava, voiko riidanalaisilla ehdoilla, joilla pyritään estämään sopimustuotteiden suora myynti yhteisössä samoin kuin niiden tuonti takaisin yhteisöön, olla YSLP:n yhteisömarkkinoilla oleva asema, tuotannon laajuus ja jäsenvaltioissa kertyvän myynnin suuruus huomioon ottaen jäsenvaltioiden väliseen kauppaan niin tuntuva vaikutus, että se on omiaan vaarantamaan yhteismarkkinoiden tavoitteiden saavuttamisen.

26 Tältä osin on todettava, ettei määräyksillä ole jäsenvaltioiden välisen kaupan kannalta tuntuvaa vaikutusta, jos yhteisön ulkopuolella sijaitseville markkinoille tarkoitetut tuotteet edustavat vain pientä prosentuaalista osuutta kaikkien näiden tuotteiden markkinoista yhteismarkkinoiden alueella.

27 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on sen tiedossa olevien seikkojen perusteella määritellä, täyttävätkö kyseiset sopimukset tosiasiallisesti ne edellytykset, joiden on täytyttävä, jotta ne kuuluisivat perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalaan.

28 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että perustamissopimuksen 85 artiklan vastaista on se, että johonkin yhteisön jäsenvaltioon sijoittautunut tavarantoimittaja kieltää toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelta jakeluyritykseltä, jonka tehtäväksi se antaa tuotteidensa jakelun yhteisön ulkopuolella olevalla alueella, kokonaan tuotteen myynnin muualla kuin sopimusalueella, mukaan lukien yhteisön alueella, eli tuotteen myynnin siellä suoraan ja tuotteen tuonnin takaisin sopimusalueelta, jos tämän kiellon seurauksena kilpailu yhteisössä estyy, rajoittuu tai vääristyy tai jos kiellolla voi olla vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näin voi tapahtua, jos kyseisten tuotteiden yhteisömarkkinoille on tyypillistä oligopolistinen rakenne tai huomattava ero yhteisössä ja sen ulkopuolella sopimustuotteiden osalta käytettyjen hintojen välillä ja jos kiellolla on kyseisten tuotteiden toimittajan asema, tuotannon laajuus ja jäsenvaltioissa kertyvän myynnin suuruus huomioon ottaen niin tuntuva vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, että se on omiaan vaarantamaan yhteismarkkinoiden tavoitteiden saavuttamisen.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

29 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy, jäävätkö ehdot, joilla kielletään jakeluyritystä myymästä suoraan yhteisössä sopimustuotteita, joita se on sitoutunut myymään yhteisön ulkopuolisissa maissa, samoin kuin tuomasta niitä takaisin yhteisöön, perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon ulkopuolelle sillä perusteella, että kyseisten tuotteiden yhteisössä toimiva tavarantoimittaja hoitaa niiden jakelun yhteisössä sellaisen valikoivan jakeluverkoston kautta, jota koskee perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla annettu poikkeuslupapäätös.

30 Tältä osin on täsmennettävä, että komission YSLP:lle myöntämä poikkeuslupa koskee vain niitä valikoivaa jakelua koskevia vakiosopimuksia, jotka tavarantoimittaja on laatinut tuotteidensa yhteisössä tapahtuvaa vähittäismyyntiä varten. Koska riidanalaiset määräykset koskevat näiden tuotteiden jakelua muualla kuin yhteisön alueella, yhteisössä käytettyä valikoivaa jakelujärjestelmää koskeva poikkeuslupa ei voi koskea kyseisiä ehtoja.

31 Näiden samojen syiden vuoksi kyseisiin sopimuksiin ei voida soveltaa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta yksinmyyntisopimusten ryhmiin 22 päivänä kesäkuuta 1983 annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 1983/83 (EYVL 1983, L 173, s. 1) säädettyä poikkeusta, johon YSLP vetoaa. Tämä asetus nimittäin koskee ensimmäisen artiklansa mukaan ainoastaan sopimuksia, "joissa osapuoli antaa toiselle osapuolelle sitoumuksen siitä, että hän toimittaa tiettyjä tavaroita vain tälle osapuolelle myytäviksi edelleen koko yhteismarkkinoilla tai niiden määrätyllä alueella".

32 Siltä osin, jäävätkö riidanalaiset ehdot perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon ulkopuolelle siitä syystä, että yhteisössä on käytössä valikoiva jakelujärjestelmä, jolle on myönnetty poikkeus ja jota näillä ehdoilla pyritään suojaamaan, riittää kun todetaan, että 85 artiklan 3 kohdan nojalla tekemällään poikkeuslupapäätöksellä komissio sallii 85 artiklan 1 kohdassa määrätystä kiellosta poikkeamisen. Poikkeuslupapäätöksiä on näin ollen tulkittava suppeasti, jotta vältetään se, että niiden vaikutukset ulottuisivat sellaisiin sopimuksiin tai tilanteisiin, joiden ei ole tarkoitettu kuuluvan niiden soveltamisalaan (ks. vastaavasti em. asia Bayerische Motorenwerke, tuomion 28 kohta).

33 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen toiseen kysymykseen on vastattava, että ehdot, joissa kielletään jakeluyritystä myymästä suoraan yhteisössä sopimustuotteita, joita se on sitoutunut myymään yhteisön ulkopuolisissa maissa, samoin kuin tuomasta niitä takaisin yhteisöön, eivät jää perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon ulkopuolelle sillä perusteella, että kyseisten tuotteiden yhteisössä toimiva tavarantoimittaja hoitaa niiden jakelun yhteisössä sellaisen valikoivan jakeluverkoston kautta, jota koskee perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla annettu poikkeuslupapäätös.

Oikeudenkäyntikulut

34 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Cour d'appel de Versailles'n 8.9.1995 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan vastaista on se, että johonkin yhteisön jäsenvaltioon sijoittautunut tavarantoimittaja kieltää toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelta jakeluyritykseltä, jonka tehtäväksi se antaa tuotteidensa jakelun yhteisön ulkopuolella olevalla alueella, kokonaan tuotteen myynnin muualla kuin sopimusalueella, mukaan lukien yhteisön alueella, eli tuotteen myynnin siellä suoraan ja tuotteen tuonnin takaisin sopimusalueelta, jos tämän kiellon seurauksena kilpailu yhteisössä estyy, rajoittuu tai vääristyy tai jos kiellolla voi olla vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näin voi tapahtua, jos kyseisten tuotteiden yhteisömarkkinoille on tyypillistä oligopolistinen rakenne tai huomattava ero yhteisössä ja sen

ulkopuolella sopimustuotteiden osalta käytettyjen hintojen välillä ja jos kiellolla on kyseisten tuotteiden toimittajan asema, tuotannon laajuus ja jäsenvaltioissa kertyvän myynnin suuruus huomioon ottaen niin tuntuva vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, että se on omiaan vaarantamaan yhteismarkkinoiden tavoitteiden saavuttamisen.

2) Ehdot, joissa kielletään jakeluyritystä myymästä suoraan yhteisössä sopimustuotteita, joita se on sitoutunut myymään yhteisön ulkopuolisissa maissa, samoin kuin tuomasta niitä takaisin yhteisöön, eivät jää perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon ulkopuolelle sillä perusteella, että kyseisten tuotteiden yhteisössä toimiva tavarantoimittaja hoitaa tuotteiden jakelun yhteisössä sellaisen valikoivan jakeluverkoston kautta, jota koskee perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla annettu poikkeuslupapäätös.

Rodríguez Iglesias Gulmann Schintgen

Mancini Moitinho de Almeida Kapteyn Edward

Puissochet Hirsch Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 28 päivänä huhtikuuta 1998.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti